Dosar civil nr.2-1858/2024
PIGD nr.2-24071901-09-2-02072024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

07 august 2024 mun.Bălţi

Judecătoria Bălţi, sediul Central
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Eduard Balan
grefier Cristina Lîsenco

în sediul instanței, în ședință publică a judecat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Tcaci Vladimir către Velenciuc Anatolie cu privire la încasarea prejudiciului material și moral prin infracțiune,

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces:

1. Reclamantul Tcaci Vladimir, prin intermediul avocatului Rusnac Aliona, la data de 02 iulie 2024 a depus cerere de chemare în judecată către Velenciuc Anatolie cu privire la încasarea prejudiciului material și moral prin infracțiune.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că, la 19.03.2024 de către Judecătoria Anenii Noi, sediul Bender, pârâtul Velenciuc Anatolie a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de ***** Cod penal. S-a stabilit inculpatului Velenciuc Anatolie, în baza ***** Cod penal, reieșind din prevederile art.80[1] Cod penal, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore.

3. Indică că, pârâtul Velenciuc Anatolie a fost învinuit de faptul că, acționând cu intenție, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale și prevăzând urmările ei, admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, fiind administratorul SRL „Velux Profit”, la data de 03 aprilie 2023, aproximativ la ora 14.20, aflându-se pe teritoriul terminalului vamal din satul ***** sub pretextul că Tcaci Vladimir fiind în cursă pentru transportarea mărfii nu și-ar fi exercitat în mod corespunzător obligațiile de serviciu în calitate de șofer, nu reacționa la apeluri și ar fi însușit ilegal împreună cu colegul său Bodean Dumitru banii proveniți din transportarea mărfii, i-a aplicat părții vătămate Tcaci Vladimir mai multe lovituri cu pumnii în regiunea feței, cauzându-i potrivit raportului de constatare medico-legală nr.202309P0086 din 11 aprilie 2023 fracturi ale mandibulei în proiecția unghiurilor bilateral și în proiecția orificiului mentonier stâng, excoriație pe suprafața postero-

laterală a articulației coxo-femurale drepte, ce au fost provocate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate în solicitare și indicate de către persoana examinată – leziuni care potrivit aceluiași raport de constatare medico-legală au provocat în ansamblu dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie. Astfel, prin acțiunile sale intenționate Velenciuc Anatolie a săvârșit infracțiunea prevăzută de ***** Cod penal adică, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății.

4. Menționează că, potrivit raportului de constatare medico-legală nr.202309P0086 din 11 aprilie 2023, la examinarea medico-legală a cetățeanului Tcaci Vladimir, anul nașterii *****, s-au depistat fracturi ale mandibulei în proiecția unghiurilor bilateral și în proiecția orificiului mentonier stâng, excoriație pe suprafața postero-laterală a articulației coxo-femurale drepte ce au fost provocate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate în solicitare și indicate de către persoana examinată, în ansamblu au provocat dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie. Luând în considerație tipul, numărul și localizarea leziunilor corporale depistate la examinarea medico-legală a cetățeanului Tcaci Vladimir, anul nașterii *****, producerea lor în ansamblu în rezultatul căderii unice din poziția ortostatică se exclude, provocarea de sine stătător este puțin probabilă.

5. Mai indică că, fiind recunoscut și audiat în calitate de inculpat, Velenciuc Anatolie a recunoscut vina pe ***** Cod penal și totodată va recupera cheltuielile morale și materiale ale părții vătămate Tcaci Vladimir în caz că se va înainta o acțiune civilă din partea lui.

6. Susține că, pe cauza dată reclamantul Tcaci Vladimir la 10.05.2023 a fost recunoscut în calitate de parte vătămată și parte civilă și în legătură cu cazul dat a suportat cheltuieli materiale ca urmare a dereglării sănătății precum și cheltuieli de asistență juridică.

7. Relevă că, prin acțiunile ilegale ale pârâtului, reclamantului i s-a cauzat un prejudiciul material pentru tratament în mărime de 172,96 lei, la fel a mai suportat cheltuieli adresându-se la Centrul Stomatologic deoarece în urma fracturii mandibulei i s-au deteriorat implanții și mandibula și-a schimbat puțin locul și avea probleme cu dinții, pentru aceste servicii fiind achitată suma de 557 lei. Totodată, reclamantul s-a deplasat în mun.Chișinău la 06.04.2023 și 09.05.2023 la medic iar la 10.05.2023 s-a deplasat la Inspectoratul de Poliție Anenii Noi unde au fost efectuate acțiuni procesuale cu participarea lui Tcaci Vladimir și anume a fost recunoscut în calitate de parte vătămată. Astfel, în total pentru combustibil s-a cheltuit suma de 1400 lei. Iar în cadrul cauzei penale reclamantul a fost asistat de avocat pentru serviciile căruia la 09.05.2023 CA „Aliona Rusnac” s-a achitat onorariu în mărime de 10000 lei. Deci, în total prejudiciul material cauzat reclamantului de către pârâtul Velenciuc Anatolie este în mărime de 12 129,96 lei.

8. Atenționează și faptul că, prin acțiunile ilegale ale pârâtului i-a fost provocat prejudiciu moral, manifestat prin suferințe fizice și psihice iar în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice cauzate, gradul de vinovăție al făptuitorului, prejudiciul cauzat prin infracțiune și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea efectivă, ținând cont de aceste împrejurări și circumstanțele individuale ale cauzei, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, consideră că suma de 100 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate reclamantului.

9. Subliniază reclamantul că, a avut de suferit în urma loviturilor aplicate de pârât prin care i s-a fracturat mandibula, fractura mandibulei fiind consecința unui traumatism, a avut dureri spontane la mișcări de mandibulă, jena în deglutiție (înghițire) și fonație (articularea sunetelor), imposibilitatea de a mesteca, deformări ale feței ceea ce a dus la necesitatea schimbării protezei.

10. Precizează că, fractura de mandibulă a fost tratată prin imobilizare ortopedică timp de 6 săptămâni, deci reclamantul avea maxilarul imobilizat. Totodată, în timpul tratamentului fracturii mandibulare, reclamantul se hrănea cu ajutorul unui pai din care motiv nu a avut posibilitatea să muncească deoarece este șofer de cursă lungă și în drum nu are unde să mănânce mâncare mărunțită.

11. Concluzionează că, prejudiciul moral suportat, se mai concretizează prin suferințe psihice cauzate ca rezultat al faptelor ilegale ale inculpatului, sentimente de anxietate, stres, neliniște, perturbarea vieții fiind nevoit să fie izolat de societate și să-și schimbe modul de viață consultând zi de zi medicii, perturbarea vieții în general, sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință reprezintă o stare de dezamăgire și neîncredere în raport cu valorile față de care este atașat reclamantul, inclusiv modul de protecție a acestora. Până în prezent există posibilitatea că pârâtul nu va repara niciodată prejudiciul.

12. Solicită reclamantul Tcaci Vladimir, încasarea din contul pârâtului Velenciuc Anatolie, a prejudiciului material cauzat în sumă de 12 129,96 lei, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, precum și tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest proces.

13. La data de 02 iulie 2024 prezenta cauză civilă a fost repartizată în mod automat-aleatoriu judecătorului Eduard Balan (f.d.1), iar prin încheierea din aceeași zi 02 iulie 2024, a fost acceptată în procedura contencioasă (f.d.39).

14. Pârâtul Velenciuc Anatolie, prin intermediul avocatului Negru Veaceslav, la data de 15 iulie 2024 a depus ***referință*** pe marginea cererii de chemare în judecată, prin care a recunoscut parțial acțiunea formulată de reclamant. În motivarea referinței a indicat că, într-adevăr la data de 19 martie 2024 Velenciuc Anatolie a fost condamnat în temeiul ***** Cod penal RM pentru fapta penal prejudiciabilă comisă la data de 03.04.2023, unde el aproximativ la ora 14.20, aflându-se pe teritoriul terminalului vamal din satul ***** din motiv că Tcaci Vladimir fiind în cursa pentru transportarea mărfii nu și-a exercitat în mod corespunzător obligațiile de serviciu în calitate de șofer, nu reacționa la apeluri și ar fi însușit ilegal împreună cu colegul său Bodean Dumitru banii proveniți din transportarea mărfii, și din aceste considerente, în

rezultatul conflictului apărut pe acest fon, i-a aplicat lui Tcaci Vladimir câteva lovituri cu pumnii în regiunea feței, cauzându-i leziuni corporale medii. Din motiv că cele întâmplate pe prim plan au avut loc din partea acțiunilor ilegale ce ține de neexercitarea în modul corespunzător a obligațiunilor de serviciu din partea reclamantului Tcaci Vladimir, care l-a și provocat la conflictul dat – nu recunoaște și nu dorește să achite careva recompensă în contul prejudiciului moral, moral suferind dânsul dar nu reclamantul. În acest sens solicită respingerea încasării sumei solicitate egale cu 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și consideră că cele invocate de reclamant sunt nefondate. Nu este probată poziția că pe caz reclamantul ar fi suferit psihic, ar fi avut anxietate, stres, perturbare a vieții, fiind nevoit să fie izolat de societate sau să-și schimbe modul de viață, nefiind probată nici argumentarea că zi de zi ar fi consultat în acest sens medicii și că ar fi avut o perturbare a vieții. Aceste argumente sunt declarative și doar o tactică de apărare în scopul posibilității încasării prejudiciului moral și majorării cuantumului acestuia. Referitor la prejudiciul material, reclamantul în acțiune nu face referire și nu dă o descriere detaliată, amplă pentru a intra în esența cuantumului acestor cheltuieli și totodată a proba justificativ acest cuantum solicitat. La cererea de chemare în judecată sunt anexate extras din fișa medicală a bolnavului de staționar nr.2308131 care confirmă explorările clinice și paraclinice, investigațiile de laborator a bolnavului Tcaci Vladimir, dar nu confirmă cuantumul despăgubirilor materiale în acest sens, nemaivorbind de faptul că în cazul prezenței acestora, ține de menționat faptul că bolnavul a fost tratat staționar, respectiv cheltuielile pentru tratament medical au fost acoperite de către compania de asigurare medicală, ținând cont de faptul că reclamantul era angajat oficial în câmpul muncii la acel moment. La cererea de chemare în judecată este anexată timiterea-extras din fișa medicală al IMSP IMU 28092 care determină diagnoza medicală la data adresării – 09.05.2023 și nu cheltuielile suportate în acest sens, cliseele fotografice ale mandibulei și o rețetă din data de 10.04.2023. Totodată, la materialele cauzei au fost anexate câteva bonuri de plată și anume: bonul de plată din 09.04.2023 pe suma de bani egală cu 27,41 lei care atestă faptul procurării preparatului medical „Nimesil” și a unei pungi cu fundul plat Hippocats, această sumă fiind recunoscută de pârât; bonul de plată din 10.04.2023 eliberat de către SRL „Brivofarm”, mun.Chișinău, prin care se atestă procurarea preparatului medicamentos „Micosyst 150 mg caps.N1c” în sumă de 68,55 lei, această sumă fiind recunoscută de pârât; bonul de plată din 10.04.2023 pe suma de 77,00 lei care atestă faptul procurării „Ketoprofenului 50mg” și a seringilor cu ac, suma care este recunoscută de pârât. În această ordine de idei pârâtul recunoaște și cheltuielile de judecată ce țin de bonurile eliberate la data de 29.05.2023 pe suma de 300 lei pentru servicii stomatologice cu plată, fotografierea dentală conform bonului din 05.04.2023 în sumă de 150 lei, serviciile cu plată la centrul stomatologic din mun.Bălți cnform bonului din 05.04.2023 pe suma de 107,00 lei. În rest, bonurile de plată prezentate din data de 06.04.2023 pe suma de 500 lei, din 09.05.2023 pe suma de 400 lei, din 28.04.2023 pe suma de 500 lei, din 10.05.2023 pe suma de 500 lei eliberate la procurarea motorinei de la SRL „Bemol Retaill”, pârâtul nu le recunoaște întrucât nu este clară necesitatea

procurării acestei motorine, scopul, nu sunt anexate foi de parcurs și alte probe confirmative care ar demonstra cu lux de amănunte că aceste cheltuieli au tangență directă la caz. Cât privește cheltuielile de acordare a asistenței juridice în sumă de 10000 lei achitate către Cabinetul Avocatului „Aliona Rusnac", solicită să fie încasate proporțional cu admiterea și încasarea de către instanța de judecată a celorlalte cheltuieli solicitate (f.d.46-49).

15. Reclamantul Tcaci Vladimir, prin intermediul avocatului Rusnac Aliona, la data de 22 iulie 2024 a depus cerere de chemare în judecată de concretizare către Velenciuc Anatolie, prin care solicită încasarea din contul pârâtului Velenciuc Anatolie, a prejudiciului material cauzat în sumă de 18129,96 lei, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, precum și tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces, indicând că în urma fracturii mandibulei, s-au mișcat din loc oasele mandibulei din care considerent a fost necesară schimbarea plăcilor dentare iar reieșind din faptul că plăcile dentare nu corespundeau noii forme a mandibulei, a fost necesar de a fi schimbate și pentru aceasta reclamantul a achitat la SRL „Mosident" suma de 6000 lei (f.d.51-54).

În cadrul ședinței de judecată pentru dezbateri judiciare:

16. Reprezentantul reclamantului Tcaci Vladimir, avocatul Rusnac Aliona, în cadrul ședinței de judecată, a susținut cererea de chemare în judecată pe motivele de fapt și de drept invocate, solicitând admiterea acesteia cu încasarea de la Velenciuc Anatolie, a prejudiciului material cauzat în sumă de 18129,96 lei și a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, conform cererii de chemare în judecată de concretizare din 22 iulie 2024.

17. Reprezentantul pârâtului Velenciuc Anatolie, avocatul Negru Veaceslav, în cadrul ședinței de judecată, a susținut parțial acțiunea formulată de reclamant, solicitând încasarea de la Velenciuc Anatolie, în beneficiul lui Tcaci Vladimir, a prejudiciului material cauzat în sumă de 8 129,96 lei, respingerea pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral ca neîntemeiată, iar cât privește încasarea cheltuielilor de acordare a asistenței juridice suportate de către reclamant în cadrul cauzei penale în sumă de 10 000 lei, a solicitat să fie admisă parțial, în mărime de 5000 lei, menționând faptul că atât reclamantul cât și reprezentantul acestuia nu au participat la examinarea cauzei penale în cadrul instanței de judecată, participând doar în cadrul urmăririi penale.

Aprecierea instanței:

18. Audiind explicațiile participanților prezenți la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată concluzionează de a admite parțial acțiunea, reieșind din următoarele considerente.

19. În temeiul art.240 alin.(1) Codul de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

20. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de judecată reține că în conformitate cu prevederile art.5 Codul de procedură civilă, *orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime*.

21. Instanța statuează că, prin prisma iminenței respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pornind de la necesitatea asigurării dreptului părților la o hotărâre motivată, instanța de judecată își va motiva concluziile în prezenta speță, prin prisma analizei argumentelor prezentate de către părți, raportate la materialele cauzei civile și la cadrul legal incident.

22. În conformitate cu art.9 alin.(2) lit.f) Codul civil, *drepturile şi obligaţiile civile apar în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane.*

23. Conform art.15 alin.(1) Codul civil, *apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.*

24. Conform art.16 alin.(1) lit.g) Codul civil, *apărarea dreptului civil se face, în condiţiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.*

25. În conformitate cu art.19 alin.(1) Codul civil, *în condiţiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel.* Alin.(2) *Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).* Alin.(3) *Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).* Alin.(5) *Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.*

26. În conformitate cu art. 20 alin. (1) Codul civil, *dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei.* Alin.(2) *Fapta este săvîrşită cu intenţie dacă persoana care a săvîrşit-o îşi dădea seama de caracterul prejudiciabil al acţiunii sau inacţiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau a admis, în mod conştient, survenirea acestor urmări.*

27. Potrivit prevederilor art.21 Codul civil, *drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări*.

28. Din conținutul normelor enunțate, instanța reține că repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală a acestora.

29. Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

30. În aceste circumstanțe instanța apelează la dispozițiile capitolului XXXIII Cod civil care stabilește condițiile survenirii răspunderii pentru cauzarea de prejudicii, subiecții care răspund pentru prejudiciile cauzate, precum și ordinea de reparare a prejudiciului cauzat vieții și sănătății persoanelor, compensarea pagubei morale.

31. Instanța remarcă faptul că, norma de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligațiilor delictuale) ce consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extra contractual se conține în art.1998 alin.(1) Cod civil care prevede că*, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.*

32. Astfel, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiții. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

33. Conform prevederilor art.2036 alin.(1) Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri.* Alin.(2) *Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.*

34. Instanța consideră necesar de a menționa că, prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea.

35. Deci, prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un

raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiași natură. Reintegrând, se poate concluziona că prejudiciul moral se compensează doar în cazul în care fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.

36. Reieșind din cadrul legal sus citat, instanța conchide că compensația prejudiciului moral urmărește scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc suferințele psihice şi fizice cauzate de făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporțional suferințelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăși aceste principii fiind contrară Legii şi constituind o îmbogățire fără justă cauză.

37. Potrivit art.2037 alin.(1) Codul civil, *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate*. Alin.(2) *Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate.* Alin.(3) *La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularităţile cazului*.

38. Sub aspectul dat, la determinarea mărimii compensaţiei pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să i-a în consideraţie atît aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferinţelor psihice sau fizice părţii vătămate, cît şi datele obiective care certifică acest fapt.

39. Or, criteriul care stă la aprecierea compensației prejudiciului moral este criteriul echității, care este exprimat prin aceea că indemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel în cât aceasta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

40. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky vs Regatul Unit, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea şi gravitatea atingerii adusă acestora.

41. În acord cu jurisprudența CEDO, repararea daunelor morale trebuie să fie înțeleasă într-un sens mai larg, nu atât ca o compensare materială, care fizic nici nu este posibilă, ci ca un complex de măsuri nepatrimoniale şi patrimoniale, al căror scop este acela ca, în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, să ofere victimei o anumită satisfacție pentru suferințele indurate.

42. În conformitate cu art.123 alin.(3) Codul de procedură civilă, *sentinţa pronunţată de instanţa judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanţa chemată să se pronunţe asupra efectelor juridice civile ale actelor*

persoanei împotriva căreia s-a pronunţat sentinţa numai dacă aceste acte au avut loc şi numai în măsura în care au fost săvîrşite de persoana în cauză.

43. În conformitate cu art.219 alin.(2) pct.4) Codul de procedură penală, *persoanele fizice şi juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acţiunile interzise de legea penală pot intenta o acţiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputaţiei profesionale*. Alin.(4) *La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanţa de judecată ia în considerare suferinţele fizice ale victimei, gravitatea şi persistenţa suferinţelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranţei în viaţă, pierderea onoarei prin defăimare, suferinţele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.*

44. În ședința de judecată s-a constatat că, prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 martie 2024, Velenciuc Anatolie a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de ***** Cod penal. S-a stabilit inculpatului Velenciuc Anatolie în baza ***** Cod penal reieșind din prevederile art.80[1] Cod penal, pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 180 ore (f.d.7-12).

45. Din conținutul sentinței Judecătoriei Anenii Noi, Sediul Bender din 19 martie 2024 se reține că, pârâtul Velenciuc Anatolie acționând cu intenție, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al faptei sale și prevăzând urmările ei, admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, fiind administratorul SRL „Velux Profit”, la data de 03 aprilie 2023, aproximativ la ora 14.20, aflându-se pe teritoriul terminalului vamal din satul ***** sub pretextul că Tcaci Vladimir, fiind în cursă pentru transportarea mărfii nu și-ar fi exercitat în mod corespunzător obligațiile de serviciu în calitate de șofer, nu reacționa la apeluri și ar fi însușit ilegal împreună cu colegul său Bodean Dumitru, banii proveniți din transportarea mărfii, i-a aplicat părții vătămate Tcaci Vladimir mai multe lovituri cu pumnii în regiunea feței, cauzându-i potrivit raportului de constatare medico-legală nr.202309P0086 din 11 aprilie 2023, fracturi ale mandibulei în proiecția unghiurilor bilateral și în proiecția orificiului mentonier stâng, excoriație pe suprafața postero-laterală a articulației coxo-femurale drepte, ce au fost provocate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau la lovirea de acesta, posibil în timpul și circumstanțele indicate în solicitare și indicate de către persoana examinată – leziuni care, potrivit aceluiași raport de constatare medico-legală au provocat în ansamblu dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

46. Alăturat instanța reține că, Tcaci Vladimir în cadrul urmăririi penale, la data de 10.05.2023 a depus la organul de urmărire penală o cerere prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte vătămată, indicând că prin infracțiune i-a fost cauzat un prejudiciu fizic. Totodată, la aceeași dată 10.05.2023 reclamantul a depus la organul de urmărire penală cerere prin care a solicitat să fie recunoscut în calitate de parte civilă în cadrul cauzei penale și înaintarea acțiunii civile către persoana vinovată, dat fiind faptul că prin infracțiune i-a fost cauzat prejudiciu fizic și material,

cerând despăgubirea prejudiciului cauzat în urma cheltuielilor ce le-a suportat pentru tratament (f.d.19). Ulterior, prin ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 10 mai 2023 s-a dispus recunoașterea cet.Tcaci Vladimir în calitate de parte vătămată în cauza penală respectivă (f.d.18).

47. În conformitate cu art. 59 alin.(1) Codul de procedură civilă, *parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracţiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei. Minorul căruia i s-a cauzat prejudiciu prin infracţiune va fi considerat parte vătămată fără acordul său*

48. Prin cererea adresată pârâtului Velenciuc Anatolie, reclamantul Tcaci Vladimir, prin intermediul avocatului Rusnac Aliona, a solicitat primului să propună careva posibilități de recuperare a prejudiciului material și moral cauzat, în caz contrar litigiul va fi supus spre soluționare în fața instanței de judecată (f.d.16), însă cererea în cauză nu a fost recepționată de pârât (f.d.17).

49. Astfel, invocând drept motiv că în prin acțiunile ilegale ale pârâtului, i-a fost cauzat prejudiciu material și moral, reclamantul Tcaci Vladimir, prin intermediul avocatului Rusnac Aliona, a formulat prezenta cerere de chemare în judecată către Velenciuc Anatolie, cerând încasarea prejudiciului material în sumă de 18 129,96 lei, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, conform cererii de chemare în judecată de concretizare din 22 iulie 2024.

50. Deci, analizând cuantumul probelor prezentate, ținând cont de normele legal citate prin prisma situației din speța dată, se atestă că, pârâtul Velenciuc Anatolie a comis acte ilicite față de Tcaci Vladimir, pentru ce a fost atras la răspundere penală conform ***** Cod penal, fapt constatat prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 martie 2024. Totodată, din conținutul sentinței nominalizate se atestă faptul că în cadrul dosarului penal de către Tcaci Vladimir nu a fost înaintată acțiune civilă (f.d.7-12).

51. În contextul dat, se constată cu certitudine că, pârâtul Velenciuc Anatolie acționând în mod ilicit, prin acțiunile sale, a cauzat un prejudiciu patrimonial și moral reclamantului Tcaci Vladimir, respectiv acesta este pasibil de răspundere de daune prevăzută de art.1998, art.2036 -2037 Codul civil.

52. Așadar, actele cauzei atestă că, în rezultatul acțiunilor ilicite comise de Velenciuc Anatolie la data de 03 aprilie 2023, reclamantului Tcaci Vladimir i-au fost cauzate fracturi ale mandibulei în proiecția unghiurilor bilateral și în proiecția orificiului mentonier stâng, excoriație pe suprafața postero-laterală a articulației coxo-femurale drepte, ce au fost provocate prin acțiunea traumatică a unui obiect contondent dur, sau la lovirea de acesta, în ansamblu provocând dereglarea sănătății de lungă durată și fiind calificată ca vătămare corporală medie, potrivit raportului de constatare nr.202309P0086 din 11 aprilie 2023 întocmit de Centrul de Medicină Legală (f.d.13-14), ca urmare ultimul a suportat cheltuieli de ordin material în sumă totală de 8 129,96 lei, care constau din: cheltuieli pentru procurarea medicamentelor în sumă de 172,96 lei (f.d.35-38), cheltuieli pentru adresarea la Centrul Stomatologic Municipal

Bălți în sumă de 557 lei (f.d.25-28), cheltuieli pentru transport în sumă de 1400 lei (29-33) și cheltuieli pentru efectuarea construcției și ajustării plăcilor dentare la SRL „Mosident” din mun.Chișinău în sumă de 6000 lei (f.d.55-56).

53. În conformitate cu art.131 alin.(4) Codul de procedură civilă, *dacă o parte recunoaşte în şedinţă de judecată sau în cadrul îndeplinirii delegaţiei judiciare faptele pe care cealaltă parte îşi întemeiază pretenţiile sau obiecţiile, aceasta din urmă este degrevată de obligaţia dovedirii lor. Recunoaşterea se consemnează în procesul-verbal al şedinţei de judecată. Recunoaşterea expusă în scris se anexează la materialele dosarului.*

54. Totodată, în cadrul ședinței de judecată, suma prejudiciului material de 8 129,96 lei a fost recunoscută de către reprezentantul pârâtului, astfel la caz fiind aplicabile prevederile art.123 alin.(6) CPC, *Faptele invocate de una din parţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat*.

55. În circumstanțele expuse, instanţa de judecată va încasa de la pârâtul Velenciuc Anatolie, în beneficiul reclamantului Tcaci Vladimir, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 8 129,96 lei.

56. Cât privește solicitarea reclamantului Tcaci Vladimir privind încasarea din contul lui Velenciuc Anatolie a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, instanța va menționa că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că compensația pentru cauzarea prejudiciului moral trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. Prin prisma Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu presupune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie să fie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu.

57. La caz, suma de 100 000 lei solicitată spre încasare de către reclamantul Tcaci Vladimir cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral.

58. Astfel, analizând circumstanțele enunțate în raport cu normele de drept supra citate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a încasa din contul lui Velenciuc Anatolie în beneficiul lui Tcaci Vladimir a sumei de 10 000 lei cu titlu de despăgubire morală, deoarece drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de legislația civilă, cât și de alte legi speciale, la cazul speței de Codul de procedură penală.

59. Or, prejudiciul moral a cărei compensare o solicită Tcaci Vladimir, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul infracțiunii și anume prin vătămare intenționată medie a integrității corporale, care a fost stabilită cu certitudine prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Bender din 19 martie 2024.

60. În contextul expus și având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, instanța de judecată consideră că suma încasată din contul lui Velenciuc Anatolie în beneficiul reclamantului Tcaci Vladimir în mărime de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespunde circumstanțelor cauzei.

61. Or, la determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale şi echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite şi suma acordată.

62. În conformitate cu art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.*

63. În conformitate cu art.90 lit.i) Codul de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.*

64. În conformitate cu art.96 alin.(1) Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile*. Alin.(1^1) *Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

65. Conform art.63 alin.(4) al Legii cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002, *cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă*.

66. Reclamantul Tcaci Vladimir de rând cu pretențiile de bază a înaintat și pretenții cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate în cadrul examinării cauzei penale și anume cheltuielile achitate pentru asistența juridică în sumă de 10 000 lei, cât și a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces.

67. Instanța reține că, reclamantului i-a fost acordată asistență juridică în cadrul procesului penal, în baza contractului de asistență juridică nr.29 din 29 mai 2023, cheltuielile de asistență juridică suportate în sumă de 10 000 lei fiind confirmate prin bonul de plată Seria DAA Nr.38378362 din 09 mai 2023 (f.d.34).

68. Prin urmare, actele anexate întru justificarea cheltuielilor de asistenta juridică în cadrul procesului penal, legitimează admiterea pretenției de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 lei, ca fiind reale, necesare şi rezonabile.

69. Cât privește solicitarea reclamantului privind încasarea tuturor cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, instanța reține că, în speță, reclamantul nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile întru confirmarea cheltuielilor de judecată suportate în prezenta cauză, nu a concretizat mărimea acestor cheltuieli. Prin urmare, instanța de judecată va respinge pretențiile reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, în prezenta cauză, ca neîntemeiate.

70. În conformitate cu art.83 alin.(1) Codul de procedură civilă, *taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele*

procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar. Alin.(2) *În acţiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcţie de caracterul şi valoarea acţiunii, iar în acţiunile nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, în proporţii fixe, conform Legii taxei de stat nr.213/2023.*

71. Potrivit art.85 alin.(1) Codul de procedură civilă, *scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct.1 al anexei nr.2 la Legea taxei de stat nr.213/2023.*

72. Totodată, potrivit Anexei 2, pct.1.1.4 din Legea taxei de stat nr.213 din 31.07.2023 (în vigoare din 01.01.2024), *se scutesc de taxa de stat în instanţele de judecată reclamanţii în acţiunile privind repararea prejudiciului material şi/sau moral cauzat prin infracţiune şi/sau contravenţie.*

73. Conform art.87 lit.a) Codul de procedură civilă, *valoarea acţiunii se determină din suma cerută – în acţiunile pentru plata unei sume.*

74. Potrivit pct.1.1.2 și 1.9 din anexa nr.1 al Legii taxei de stat, *pentru cererile de chemare în judecată privind litigiile cu caracter patrimonial, pentru cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil: dacă valoarea acţiunii este de 5001–50000 lei, 250 lei + 4% din valoarea acţiunii care depăşeşte 5001 lei; Pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial - 250 lei.*

75. Conform art.98 alin.(1) Codul de procedură civilă, *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.*

76. Având în susținere normele legale citate supra și reieșind din soluția adoptată asupra fondului cauzei, instanța de judecată va încasa de la Velenciuc Anatolie, în beneficiul statului, taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit în sumă de 1025,15 lei, calculată în felul următor (18129,96 lei - 5001*4% + 250 = 775,15 lei + 250 lei pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral = 1025,15 lei).

77. În conformitate cu art.238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tcaci Vladimir către Velenciuc Anatolie cu privire la încasarea prejudiciului material și moral prin infracțiune.

Se încasează de la Velenciuc Anatolie în beneficiul lui Tcaci Vladimir prejudiciul material cauzat prin infracțiune în mărime de 8129,96 (opt mii una sută douăzeci și nouă,96) lei.

Se încasează de la Velenciuc Anatolie în beneficiul Tcaci Vladimir suma de 10000 (zece mii) lei drept compensarea cheltuielilor de judecată suportate în cauza penală de învinuire a lui Velenciuc Anatolie în comiterea infracțiunii prevăzute de ***** Cod penal.

Se încasează de la Velenciuc Anatolie în beneficiul lui Tcaci Vladimir prejudiciul moral în mărime de 10000 (zece mii) lei.

În rest acțiunea se respinge.

Se încasează de la Velenciuc Anatolie în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1025,15 (una mie douăzeci și cinci,15) lei.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Bălți în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Președintele ședinței,
Judecător **Eduard Balan**